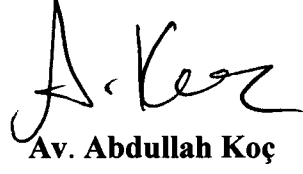

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın *Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu* tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Av. Abdullah Koç

HDP Ağrı Milletvekili

Ülkede devlet eliyle gerçekleştirilen araç muayenesi hizmetinin “özelleştirme” adı altında bir özel sektör konsorsiyumuna 20 yıl süreyle ve tekel hakkı tanınmak suretiyle devredilmesine yönelik işlemler uzun süren çalışmalar ve yargısal süreç sonrasında tamamlanarak devir işlemleri 2007’de gerçekleştirilmişti. Ülke genelinde oluşturulan iki bölgede bundan sonra yasa gereği yapılması gereken araç muayenesi hizmeti, bundan böyle her iki bölgede hizmet sunma hakkının verilmesine yönelik ihaleyi kazanan aynı şirket tarafından tekelci bir yapı içerisinde sunulabilecektir. Pazar içerisinde rekabeti içermeyen bu işlem, özelleştirme olarak betimlenemeyeceği gibi, Anayasal ekonomik özgürlükler ve bu meyanda temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası antlaşmalara aykırılığı yönünde kuşku doğurmaya elverişlidir. Bahse konu işlemde Anayasa ve idare hukuku ilkeleri dikkate alınarak, hukuki ve iktisadi açıdan ayrıntılı bir değerlendirmeye gidilmesi gereksiniminin kaçınılmaz olduğunu söylemek mümkündür.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB), araç muayene istasyonlarını, ihaleyi kazanan Doğuş-Akfen-TüvSüd Ortak Girişim Grubu'na devretmişti. 613 milyon 500 bin dolarlık ihale bedelini peşin ödeme kararıyla yüzde 10 indirimden yararlanan grup, 552 milyon 150 bin dolara, 20 yıllığına araç muayene istasyonlarını işletme hakkını elde etmişti. Araç muayene istasyonları I ve II. bölgeleri için ihale 20 Aralık 2004'te yapılmıştı. Türkiye'nin kuzey ve güney olarak ikiye ayrıldığı ve 20 yıllık işletme hakkı verilen ihalede en yüksek teklifi I. bölge için 300 milyon 250 bin dolar, II. bölge için 313 milyon 250 bin dolarla Doğuş-Akfen-TüvSüd Ortak Girişim Grubu vermişti. Araç muayene istasyonlarını devralan Doğuş Otomotiv-Akfen-TüvSüd konsorsiyumu tarafından kurulan TÜVTÜRK, 227 yeni istasyon kuracağını bildirmişti.

2022’de araç muayene ücretlerine gelen %36,2’lik zam oranının ardından, araç muayene ücretleri aşağıdaki şekildedir:

- Otobüs, kamyon çekici ve tankerlerin muayene ücreti 685,58 TL'ye
- Otomobil, Minibüs, Kamyonet, Özel amaçlı taşıt, arazi taşıtı ve römork ve yarı römork muayene ücreti 507,40 TL
- Traktör (Römorklu ve Römorksuz), motosiklet, motorlu bisiklet 258,42 TL'ye yükseldi.

2021’de 3 milyon 120 bin 826 muayene tekrarı olmak üzere toplam 14 milyon 396 bin 469 araç muayenesi yapıldı. Buna göre, 2021’de, tekrarlı muayeneler çıkarıldığında 11 milyon 275 bin 643 araç muayeneden geçti. Bir yıl içerisinde TÜVTÜRK’ün karı 3 milyar 949 milyon 108 bin 521 TL olduğu tespit edilmiştir. Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik koşullar ve mevcut enflasyon oranları dikkate alındığında araç muayenesinden alınan ücretler yurttaşlarımızı ekonomik açıdan oldukça zorlamaktadır. Anayasaya ve ilgili hükümlere aykırı bir şekilde gerçekleşen özelleştirmenin yeniden kamulaştırılması ve bu alanda makul bir ücretlendirmeye gidilmesi gerekmektedir. Bu vesileyle Bakanlığınızın ivedilikle gerekli girişimlerde bulunması elzemdir.

Bu bağlamda;

1. Ülkede devlet eliyle gerçekleştirilen araç muayenesi hizmetinin “özelleştirme” adı altında bir özel sektör konsorsiyumuna 20 yıl süreyle ve tekel hakkı tanınmak suretiyle devredilmesinin gerekçesi nedir? Söz konusu özelleştirme sonrasında kamunun uğramış olduğu ekonomik kayıp ne kadardır?
2. Bakanlığınız, Anayasal ekonomik özgürlükler ve bu meyanda temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası antlaşmalara aykırılığı yönünde kuşku doğuran bahse konu işlemin iptal edilmesi amacıyla herhangi bir girişimde bulunacak mıdır?
3. Mevcut enflasyon oranları dikkate alındığında araç muayenesinden alınan ücretler fazla değil midir? Araç muayene hizmetinin kamulaştırılarak makul bir ücretin yeniden belirlenmesi için Bakanlığınız ne zaman harekete geçecektir?